

**BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

AUDITO ATASKAITA

**DĖL BIRŽŲ KAŠTONŲ PAGRINDINĖS MOKYKLOS
FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ**

2022 m. balandžio 7 d. Nr. K14-2

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	4
AUDITO REZULTATAI	6
1. Dėl metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų	6
2. Dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų	7
3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.....	8
3.1. Dėl turto teisėtumo ir apskaitos.....	8
3.2. Dėl turto objekto iškelimo apskaitoje iš turto grupės "Nebaigta statyba"	11
3.3. Dėl inventORIZACIJOS atlikimo.....	12
3.4. Dėl trumpalaikio turto atsargų (dagalų) apskaitos.....	13
3.5. Dėl biudžetinių įstaigų pajamų įmokų.....	14
4. Dėl darbo užmokesčio ir darbo santykių	14
4.1. Dėl leistino pareigybių skaičiaus.....	14
4.2. Dėl pareigybių aprašymų.....	15
4.3. Dėl darbo sutarčių.....	16
4.4. Dėl darbo užmokesčio skaičiavimo.....	17
5. Dėl vidaus kontrolės užtikrinimo ir informacijos viešinimo.....	18
5.1. Įstaigos interneto svetainėje informacijos viešinimas.....	18
5.2. Dėl tvarkų aprašų ir taisyklių.....	19
6. Dėl viešųjų pirkimų ir privačių interesų deklaravimo.....	21
6.1. Mokyklos viešieji pirkimai.....	21
6.2. Dėl privačių interesų deklaravimo.....	22
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	24
PRIEDAS	27

IŽANGA

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2022 metų veiklos planu¹ ir vykdant Savivaldybės kontrolieriaus 2022 m. sausio 31 d. pavedimą Nr. K7-2. Finansinį (teisėtumo) auditą (toliau – auditas) atliko vyriausioji patarėja Stasė Čeponienė.

Audito tikslas – įvertinti Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, 2021 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla, juridinio asmens kodas – 190546078, adresas – Kaštonų g. 13, Biržai, LT-41115.

Audituojamu laikotarpiu Biržų Kaštonų pagrindinėje mokykloje vadovavo Vytautas Stanulevičius, vyriausiąja buhalterė dirba Asta Naudžienė.

Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla (toliau – Mokykla), yra biudžetinė įstaiga, kurios pagrindinė veiklos sritis – švietimas.

Pagrindinis Mokyklos tikslas – kurti šiuolaikišką, saugią, atvirą, demokratišką mokyklą, teikiančią kokybišką išsilavinimą, atitinkantį mokinių poreikius, orientuotą į prasmingą tolesnį mokymąsi ir aktyvų gyvenimą besikeičiančioje visuomenėje, suteikiantį asmeniui dorinės, sociokultūrinės, pilietinės brandos pagrindus.

Mokykla turi skyrius:

- Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyrius (toliau – Medeikių skyrius), adresas Medeikių k., Biržų g. 39, Parovėjos sen., LT-41456 Biržų r., vykdomos švietimo programos: ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo, neformaliojo vaikų švietimo;

- Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcis centras (toliau – Germanišio centras), adresas Germanišio k., Mokyklos aklg. 5, Nem. Radviliškio sen., LT-41431 Biržų r., vykdomos švietimo programos: ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo, neformaliojo vaikų ir suaugusiųjų švietimo programos.

Audituojamas laikotarpis – 2021 metai. Šios ataskaitos duomenys bus panaudoti vertinant 2021 metų Biržų rajono savivaldybės Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis.

Ši audito ataskaita yra Biržų rajono savivaldybės tarybai pateiktų tvirtinti 2021 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių išvadų dėl Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Nepriklausoma nuomonė pareikšta dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų bus audito išvadoje, o Savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumas įvertintas bus audito ataskaitoje.

Ataskaita teikiama Mokyklai. Apie audito rezultatus informuojamas Biržų rajono savivaldybės meras, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetas, Savivaldybės administracijos direktorius.

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2021 m. lapkričio 11 d. įsakymas Nr. K2-3. „Dėl Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022 metų veiklos plano patvirtinimo“.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami pagrindinės mokyklos 2021 metų ataskaitų rinkiniai:

Finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 duomenis;
- Pinigų srautų ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 duomenis;
- 2021 m. gruodžio 31 d. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita 2021 m. gruodžio 31 d. (forma Nr. 1) pagal pajamų rūšis;
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2021 m. gruodžio 31 d. ataskaita (forma Nr. 2) atskirai pagal finansavimo šaltinius;
- Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius (forma Nr. 3)
- 2021 m. gruodžio 31 d. biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas.

Įvertinome Mokėtinų sumų ataskaitą² pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Buvo vertinamas Mokyklos biudžeto lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumas ir jų naudojimas įstatymų nustatytiems tikslams 2021 metais. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, atliktos audito procedūros:

- finansinės veiklos srityje, vertindami:
    - asignavimų planavimą 2021 metams;
    - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto sąmatų projektų rengimo ir vykdymo tvarkos;
    - klausimus, susijusius su įsipareigojimais, jų teisėtumą.
    - išlaidų / sąnaudų srityje vertindami:
      - prekių, paslaugų, darbų pirkimą vadovaujantis Viešųjų pirkimų įstatymu;
      - kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl darbo užmokesčio nustatymo, priskaičiavimo ir mokėjimo;
  - turto srityje vertindami:
    - turto apskaitos ir nusidėvėjimo skaičiavimo teisingumą;
    - turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo teisėtumą;
    - turto teisinę registraciją;
    - turto, gauto patikėjimo teise, perdavimą, naudojimą ir kontrolę;
    - inventorizacijos atlikimą ir įsipareigojimų suderinimą;
  - pajamų srityje vertindami:
    - pajamų už paslaugas ir turto nuomos gavimą bei pervedimą į savivaldybės biudžetą;
- Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, atsižvelgėme į jų pažeidimų poveikį ir aptarėme su audituojamu subjektu priežastis, kurios lėmė pažeidimus.

² Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

2021 metais Mokykla vykdė programą „Ugdymo kokybės ir mokymosi aplinkos užtikrinimas“, kuriai įgyvendinti Savivaldybės taryba skyrė³ 1242,4 tūkst. Eur ir programą „Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“ – 19,0 tūkst. Eur. lėšų:

- valstybės biudžeto – 833,6 tūkst. Eur;
- savivaldybės biudžeto – 420,6 tūkst. Eur;
- įstaigos pajamos, skiriamos programoms finansuoti – 7.2 tūkst. Eur.

Mokykla naudoja ir disponuoja jam nuosavybės teise priklausančią ir patikėjimo teise valdomą turtą, kurio ilgalaikio turto likutinė vertė 2021-12-31 – 1557,07 tūkst. Eur.

Įstaiga per 2021 metus panaudojo 1260,8 tūkst. Eur skirtų asignavimų. Didžiausios išlaidos – 85,2 proc. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo srityje.

Auditas atliktas siekiant užtikrinti, kad biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojami teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų, sudarytų sandorių ir ūkinių įvykių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1,5 proc. Mokyklos visų skirtų asignavimų, tai sudaro 18,9 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- 1,5 proc. Mokyklos turto vertės, tai sudaro 25,14 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Įvertinus planavimo metu nustatytas rizikas, buvo atliktos svarbiausių sričių (darbo užmokesčio ir socialinio draudimo; ilgalaikio turto, prekių ir paslaugų) audito procedūros – ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių detalios ir analitinės procedūros.

Tam buvo atrinkti audito pavyzdžiai, kurie geriausiai reprezentavo visumą. Vertindami, kaip laikomasi teisės aktų, atsižvelgėme į aplinkybes, priežastis ir pasekmes.

Auditas atliktas pagal Tarptautinius audito standartus⁴ ir Tarptautinės aukščiausiųjų audito institucijų standartus. Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl Įstaigos 2021 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti 1 priede „Audito apimtis ir metodai“ (29 psl.)

³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. sprendimas Nr. T-15 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2021 m. biudžeto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

⁴ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti Tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą, <http://www.lar.lt/new/page.php?514>).

AUDITO REZULTATAI

1. Dėl metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų.

Mokyklos biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys rengiamas vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įmonių biudžetinę apskaitą. Finansų ministro įsakymu⁵ įstaiga rengia žemesniojo lygio metinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinį. Viešojo sektoriaus subjekto biudžeto išlaidų arba lėšų sąmatos vykdymo ataskaita⁶ - biudžeto vykdymo ataskaita, kurioje pateikiama viešojo sektoriaus subjekto išlaidų arba lėšų sąmata, pagal ją gauti biudžeto asignavimai arba teisės aktuose nustatytos lėšos ir jų panaudojimas pagal vykdomas programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir pagal finansavimo šaltinius, jeigu atsiskaityti už finansavimo panaudojimą yra nustatyta teisės aktuose.

1.1 Audito metu išanalizavus Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2021 m. gruodžio 31 d. ataskaitų (forma Nr. 2) asignavimus, nustatyta, kad patikslintas asignavimų planas pagal 2021-12-31 būklę yra 1261,38 tūkst. Eur ir sutampa su Tarybos sprendimais, tačiau neteisingai pateikta informacija apie išlaidas „Darbdavių socialinė parama pinigais“ (2.7.3.1.1.1) suma 8,3 tūkst. Eur. Šioje sumoje nurodytos išlaidos „Įmokos už darbuotojus, gaunančius mažesnę darbo užmokestį nei Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga“ suma 1,3 tūkst. Eur, kurios turėjo būti nurodytos prie išlaidų „Socialinio draudimo įmokos“ (2.1.2.1.1.1).

1.2. 2021 m. gruodžio 31 d. Mokyklos Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti ataskaitos duomenimis, į biudžetą pervadė faktinių įmokų 7,18 tūkst. Eur. Iš jų: už turto (patalpų) nuomą – 0,99 tūkst. Eur; už prekes ir paslaugas – 0,13 tūkst. Eur; už išlaikymą švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose – 6,06 tūkst. Eur. Mokyklai pervesta ir panaudota 7,18 tūkst. Eur. Asignavimų planas, įskaitant patikslinimus, patvirtintas 7,20 tūkst. Eur.

1.3. 2021 m. savivaldybės biudžeto įstaigai asignavimų planas (įskaitant patikslinimus) yra 1261,38 tūkst. Eur, gauta ir panaudota 1260,83 tūkst. Eur asignavimų arba 99,96 proc. Panaudoti asignavimai neviršija suplanuoto asignavimo plano.

1.4. Biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius, ataskaitos duomenimis, Mokyklos patikslinto plano vykdymas apie 100 proc.

1.5. 2021 m. gruodžio 31 d. biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas neatitinka finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių⁷ (toliau – Taisyklės) reikalavimų. Minėtų taisyklių 5 punkte išdėstyta, kas turi būti įstaigos aiškinamajame rašte nurodyta. Pavyzdžiui: 5.3 p. numatyta, kad turi būti pateikta informacija apie <...biudžetinių lėšų sąskaitose (kasoje, mokėjimo kortelėse) lėšų likučiai metų pradžioje ir ataskaitinio laikotarpio pabaigoje ir paaiškinamos jų susidarymo priežastys...>, Mokyklos aiškinamajame rašte tokios informacijos nėra; 5.4 p. numatyta, kad turi būti pateikta informacija apie „praėjusiais metais nepanaudotą lėšų likutį, kuris ataskaitiniais metais buvo įskaitytas į nuo metų pradžios gautus

⁵ Lietuvos Respublikos Finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo“ (su pakeitimais);

⁶ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 str. 38 d.

⁷ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1K-465 „Dėl valstybės ir savivaldybių biudžetinių įstaigų ir kitų subjektų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklių ir formų patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).

asignavimus,, tačiau įstaiga tokios informacijos nenurodė.

1.6. Mokykla Mokėtinų sumų metų pabaigoje turėjo 14,01 tūkst. Eur. Didžiausią dalį sudaro prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos – 13,61 tūkst. Eur.

Įstaigos mokėtinų sumos metų pradžioje sudarė 1,42 tūkst. Eur, o metų pabaigoje – 14,01 tūkst. Eur, iš jų: už prekes ir paslaugas 13,62 tūkst. Eur ir darbo užmokesčio ir socialinio draudimo 0,36 tūkst. Eur, darbdavių socialinė parama pinigais – 0,03 tūkst. Eur. Palyginus su metų pradžia, suma padidėjo 12,59 tūkst. Eur. Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo⁸ nuostatose nustatyta, kad savivaldybės 2022 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos, išskyrus sumas paskoloms grąžinti) turi būti ne didesnis už 2021 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas, išskyrus sumas paskoloms grąžinti). Todėl Tarybos sprendimu⁹ įpareigoti Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai užtikrinti, kad 2022 m. sausio 1 d. esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos) būtų ne didesnis už 2021 m. sausio 1 d. įsiskolinimą (mokėtinų sumas).

2. Dėl metinių finansinių ataskaitų rinkinio duomenų.

2.1. Mokyklos metinės finansinės ataskaitos parengtos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu, Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigų finansinę apskaitą. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu Mokykla rengia žemesniojo lygio metinių finansinių ataskaitų rinkinį. Metinės finansinės būklės ataskaitos duomenys atitinka Didžiosios knygos (toliau – DK) duomenis.

2.2. Metinėje Veiklos rezultatų ataskaitoje pateikta informacija turi išsamiai ir teisingai rodyti viešojo sektoriaus subjekto veiklos rezultatus, t. y. uždirbtas pajamas ir turėtas sąnaudas per šioje ataskaitoje nurodytą ataskaitinį laikotarpį¹⁰. Mokyklos metinės Veiklos rezultatų ataskaitos duomenys atitinka pateiktus DK duomenis, tačiau neteisingai yra pripažįstamos, įvertinamos ir užregistruojamos kitos veiklos pajamos (darbuotojų maitinimas) apskaitoje. Taip pat nustatyta, kad apskaitoje yra ilgalaikio turto, kuriam neskaičiuojamas nusidėvėjimas. Dėl klaidingai priskirto turto, pagal ilgalaikio turto grupę ir skirtingo nusidėvėjimo laikotarpio normatyvo, neteisingai priskaitomos nusidėvėjimo sąnaudos, todėl negalime patvirtinti nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų 72,9 tūkst. Eur.

2.3. Įstaigos Grynojo turto pokyčių ataskaitos duomenys atitinka 4-ojo viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standarto (toliau – VSAFAS) nustatytus informacijos apie viešojo sektoriaus subjekto grynojo turto grupavimą ir pateikimą finansinėse ataskaitose reikalavimus.

2.4. Palyginus Mokyklos 5-ojo VSAFAS „Pinigų srautų ataskaita“ duomenis su 20-ojo VSAFAS „Finansavimo sumos“ 4 priedo „Finansavimo sumos pagal šaltinį, tikslinę paskirtį ir jų pokyčiai per ataskaitinį laikotarpį“ duomenimis nustatytos neatitiktys Pinigų srautų ataskaitoje. Joje neteisingai nurodyta, kad gautos finansavimo sumos ilgalaikiam turtui įsigyti (IV.3. eilutė) iš ES, užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų, o turėjo būti nurodytas gautos finansavimo sumos ilgalaikiam turtui įsigyti, iš valstybės biudžeto (IV.1. eilutė) suma 8,28 tūkst. Eur.

⁸ Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 13 str. 4 d.

⁹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. vasario 26 d. sprendimo Nr. T-15 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2021 m. biudžeto patvirtinimo“ 2 punktas.

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2007 m. gruodžio 19 d. įsakymas Nr. 1K-379 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 3-ojo standarto patvirtinimo“ 5 p.

3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo.

3.1. Dėl turto teisėtumo ir apskaitos

Vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės tarybos 1998 m. lapkričio 24 d. sprendimu Nr. 88 „Dėl Savivaldybės nuosavybe esančio turto“ bei Savivaldybės institucijų ir savivaldybės įstaigų, išskyrus ne pelno organizacijų, valdomo valstybės turto perdavimo savivaldybės nuosavybėn 1996 m. birželio 28 d. perdavimo ir priėmimo aktu, Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis turtas perduotas Mokyklai valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise.

Įstaigoje patvirtinti ir suderinti su Biržų rajono savivaldybės administracija nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai, kurie atitinka nustatytą teisės aktų nuostatas.

3.1.1. Patikrinus Mokyklos Ilgalaikio turto apskaitos kortelės nustatyta, kad užregistruoti turto duomenys neatitinka pagal Registrų centro ir Savivaldybės turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise, perdavimo ir priėmimo akto duomenims, žiūrėti 1 lentelę.

1 lentelė

Registrų centro ir turto perdavimo akto duomenys			Mokyklos ilgalaikio turto apskaitos kortelių duomenys		
Eil. Nr.	Turto pavadinimas (turto adresas)	Unikalios daikto Nr.	IMT Inv. Nr.	Pavadinimas	Pradinė įsigijimo suma Eur
Pastatai					
1.	Pastatas – Sandėlis (Medeikių k., Biržų g. 39)	4400-0972-2938	-	-	-
2.	Pastatas – Vaikų darželis* (Germaniško k., Mokyklos aklg. 1)	3698-4015-0010	301001002	Darželio pastatas	8062,44
3.	Pastatas – Katilinė (Germaniško k., Mokyklos aklg. 3)	3699-2009-2018	C000004911	Biokuro katilinė**	105152,54
Kiti inžineriniai statiniai					
4.	Kiti inžineriniai statiniai – Kieno statiniai Kieno aikštelė (Medeikių k., Biržų g. 39)	4400-0972-2956	-	-	-
5.	Kiti inžineriniai statiniai – Kieno statiniai Kieno aikštelė (Biržai, Kaštonų g. 13)	4400-0573-6589	-	-	-
6.	Kiti inžineriniai statiniai – Stadionas (Biržai, Kaštonų g. 13)	4400-2711-4629	-	-	-
7.	-	-	20373	Sporto aikštelė	7792,23
8.	-	-	242019	Universali dirbt. dangos sporto aikštelė	35397,94

* Pastatas – vaikų darželis (avarinės būklės) Ilgalaikis turtas įtrauktas į mokyklos Turto sąrašą, kuriam skaičiuojamas nusidėvėjimas. ** Neteisingai buhalterinėje apskaitoje užregistruotas turtas „Biokuro katilinė“ prie turto grupės „Kitų mašinų ir įrenginių“.

Pagal Registrų centro duomenų bazės išrašo duomenis Mokykla disponuoja turtu, kuris priskirtas kitiems inžineriniams statiniams („Kiemo aikštelė“ ir „Stadionas“). Buhalterinėje apskaitoje nėra užregistruoto šio Ilgalaikio turto „Infrastruktūros ir kiti statiniai“ (balansinėje sąskaitoje 1203).

3.1.2. *Valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausantis registruotinas turtas teisės aktų nustatyta tvarka turi būti registruojamas viešuosiuose registre¹¹, o Nekilnojamojo turto registre turi būti registruojami nekilnojamieji daiktai (žemės sklypai, statiniai, butai daugiabučiuose namuose, patalpos), jeigu jie Nekilnojamojo turto kadastro įstatymo nustatyta tvarka yra suformuoti kaip atskiri nekilnojamojo turto objektai ir jiems suteiktas unikalus numeris ir daiktinės teisės į nekilnojamąjį daiktą¹².*

Audito metu nustatyta, kad Mokykla nekilnojamojo turto registre užregistravo ne visą nekilnojamąjį turtą, kaip kitos daiktinės teisės turto patikėjimo teise. Pavyzdžiui:

1. Pastatas – Katilinė unikalus, Nr. 3699-2009-2018, adresas: Biržų r. sav. Nemunėlio Radviliškio sen., Germanišio k., Mokyklos aklg. 3.

2. Pastatas – Sandėlis unikalus, Nr. 4400-0972-2938, adresas: Biržų r. sav. Parovėjos sen., Medeikių k., Biržų g. 39.

3. Kiti inžineriniai statiniai – Kiemo statiniai (kiemo aikštelė), unikalus Nr. 4400-0972-2956, adresas: Biržų r. sav. Parovėjos sen., Medeikių k., Biržų g. 39.

3.1.3. Pagal nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašą, pastatui – vaikų darželis nėra įrašo, kaip kitos daiktinės teisės, kuris būtų užregistruotas Mokyklai valdyti, naudoti ir disponuoti patikėjimo teise. Registrų centro duomenų bazės išrašo duomenimis, minėto pastato dalies 31/100 nuosavybė yra Biržų rajono savivaldybės taryba. Pastatas – vaikų darželis šiuo metu yra avarinės būklės ir neeksploatuojamas Mokykla jame nevykdo veiklos. Tarybos sprendimu¹³ šis turtas yra įtrauktas į viešame aukcione parduodamo Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašą. Finansų ministerijos pavyzdiniame ilgalaikio materialiojo turto tvarkos apraše ir Mokyklos ilgalaikio materialiojo turto apskaitos tvarkos apraše numatyta, kad <... atskiro ilgalaikio materialiojo turto vieneto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti nuo kito mėnesio 1 dienos, kai ilgalaikio materialiojo turto vienetas pradedamas naudoti, o nusidėvėjimas neskaičiuojamas, kai turtas nenaudojamas veikloje...>. Mokyklos buhalterinėje apskaitoje pastatas – vaikų darželis užregistruotas, kaip ilgalaikis turtas balansinėje sąskaitoje „Negyvenamieji pastatai“ ir jam skaičiuojamos nusidėvėjimo sąnaudos.

3.1.4. Savivaldybės įmonės, įstaigos ir organizacijos, įstatymų nustatyta tvarka įgijusios turtą savivaldybės nuosavybėn, jį valdo, naudoja ir disponuoja juo patikėjimo teise. Įgytas turtas nuosavybės teise priklauso Savivaldybei¹⁴.

Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 7 str. 3 d. nustatyta, kas „Ūkio subjektas susidaro savo sąskaitų planą. Jį tvirtina to ūkio subjekto vadovas“.

Mokyklos ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąrašė¹⁵ nurodytos turto grupės, tačiau ne visoms priskirtos balansinės sąskaitos.

¹¹ Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 16 str. 4 d.

¹² Nekilnojamojo turto registro įstatymo 9 str. ir 11 str.

¹³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. gegužės 28 d. sprendimas Nr. T-171 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2015 m. birželio 30 d. sprendimo Nr. T-148 „Dėl viešame aukcione parduodamo Biržų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašo patvirtinimo“.

¹⁴ Lietuvos Respublikos turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo 17 straipsnio 2 dalis.

¹⁵ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2019 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. V-109 „Dėl ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąrašo patvirtinimo“

2 lentelė

Eil. Nr.	Mašinos ir įrenginiai	Turto nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvai (metais)	Balansinė sąskaita
1.	Gamybos mašinos ir įrenginiai	10	12051
2.	Ginkluotė, ginklai ir karinė technika	25	12052
3.	Medicinos įranga	7	12053
4.	Apsaugos įranga	6	Nėra
5.	Filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrenginiai	3	Nėra
6.	Radio ir televizijos, informacinių ir ryšių technologijų tinklų valdymo įrenginiai ir įranga	8	Nėra
7.	Aplinkos tvarkymo mašinos ir įrenginiai	6	Nėra
8.	Sporto įranga (treniruokliai, varžybų įranga ir pan.)	10	Nėra
9.	Kitos mašinos ir įrenginiai	10	12054

Audito metu nustatyta, kad Mokyklos buhalterinėje apskaitoje Ilgalaikis turtas priskiriamas neteisingai grupei. Tokiu atveju turtui priskiriamas neteisingas nusidėvėjimo normatyvas bei neteisingai paskaičiuojamos metinės nusidėvėjimo sąnaudos. Pavyzdžiui:

1. Mokykloje neteisingai užregistruotas Stadiono stebėjimo kamerų komplektas (inv. Nr. C000005452) užregistruotas Kitų mašinų ir įrenginių savikainos sąskaitoje (balansinės sąskaitos Nr. 1205401), nusidėvėjimo laikotarpis 6 metai, įsigijimo vertė 874,01 Eur. Pagal Mokyklos ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąrašą šiai turto grupei nusidėvėjimo (amortizacijos) normatyvas yra 10 metų, tačiau minėtas turtas turėtų būti užregistruotas prie Apsaugos įrangos.

2. Biokuro katilinė (inv. Nr. C000004911) buhalterinėje apskaitoje neteisingai užregistruota Kitų mašinų ir įrenginių savikainos sąskaitoje (balansinės sąskaitos Nr. 1205401), nusidėvėjimo laikotarpis 10 metų, įsigijimo vertė 105152,54 Eur, ilgalaikis turtas turėtų būti užregistruotas prie Negyvenamųjų pastatų.

3. Pianinas RYGA (inv. Nr. 01604056) užregistruotas Kitos biuro įrangos įsigijimo savikainos grupėje, turėtų būti Kito ilgalaikio materialusis turto grupėje Muzikos instrumentai.

4. Skaitmeninė video kamera CANON (inv. Nr. 241379) užregistruota Kitos biuro įrangos įsigijimo savikainos sąskaitoje (balansinės sąskaitos Nr. 1208301), nusidėvėjimo laikotarpis 6 metai, o turėtų būti turto grupėje „Filmavimo, fotografavimo, mobiliojo telefono ryšio įrenginiai“, o nusidėvėjimo normatyvas 3 m.

Mokyklos Ilgalaikio turto registruose vienos grupės turtas registruojamas skirtingose sąskaitose:

Pianinas (inv. Nr. 1604056) užregistruotas Kitos biuro įrangos įsigijimo savikainos sąskaitoje (balansinės sąskaitos Nr. 1208301), jo nusidėvėjimo laikotarpis 6 m.

Pianinas (inv. Nr. 1380008) užregistruotas Kito ilgalaikio materialiojo turto įsigijimo savikainos sąskaitoje (balansinės sąskaitos Nr. 1209401), jo nusidėvėjimo laikotarpis 5 m.

Pianinas inv. Nr. 240086) užregistruotas Baldų įsigijimo savikainos sąskaitoje (balansinės sąskaitos Nr. 1208101), jo nusidėvėjimo laikotarpis 8 m.

Pagal Mokyklos ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) ekonominių normatyvų sąrašą, minėtas turtas turi būti registruojamas atskiroje sąskaitoje „Muzikos instrumentai“.

3.1.5. Mokyklos buhalterinėje apskaitoje yra ilgalaikio turto, kuriam neskaičiuojamas nusidėvėjimas, nuo 2021 m. spalio mėn, nors turtas naudojamas veikloje pavyzdžiui: du nešiojami kompiuteriai ASUS TUF Gaming (inv. Nr. C000006591 ir C000006592) bendra įsigijimo vertė 1659,98 Eur (po 829,99 Eur), turtas įsigytas 2021 m. rugsėjo mėn.

Mokykloje yra turto, kurio vertė, neatitinka kriterijaus, kai ilgalaikio materialaus turto įsigijimo ir pasigaminimo savikaina yra ne mažesnė kaip 500 Eur. Pavyzdžiui: Stacionarus kompiuteris (inv. Nr. C000006163) įsigijimo vertė 8,41 Eur; du nešiojami kompiuteriai HP 350 G2-15.6 HD matinis Windows 8.1 (inv. Nr. C000006164; C000006165) bendra įsigijimo vertė 8,34 Eur (po 4,17 Eur).

Audito metu nustatyta, kad Mokyklos apskaitoje užregistruotas ilgalaikis turtas, kuris yra nusidėvėjęs ir eksploatacijos pradžios data daugiau nei prieš 20 metų, bei faktiškai įstaigos veikloje nebenaudojamas Pavyzdžiui: Televizorius Sony KV-2100 (inv. Nr. 301208305), kurio eksploatacijos pradžia 1994-11-01, Žoliapjovė 346 M (inv. Nr. 301205402), kurios eksploatacijos pradžia 1995-07-01.

Registrų centro duomenimis nustatyta, kad Mokykla neišregistravo dviejų Savivaldybės turto panaudos sutarčių, kurios yra nutrauktos: 2010 m. balandžio 16 d. Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. SA-4 sudaryta su Biržų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuru; 2015 m. kovo 31 d. Savivaldybės turto panaudos sutartis Nr. ST-02 sudaryta su Biržų rajono savivaldybės Jurgio Bielinio viešąją biblioteka. Audito metu Mokyklos direktorius minėtas sutartis kaip juridinius faktus išregistravo iš Registrų centro duomenų bazės.

3.2. Dėl turto objekto iškėlimo apskaitoje iš turto grupės „Nebaigta statyba“

Mokyklos buhalterinės apskaitos duomenimis ilgalaikio materialiojo turto grupėje „Nebaigta statyba“, 2021-12-31 apskaityta turto – 8786,84 Eur. (Mokykla 2014 m. sausio mėn. sumokėjo 6202,79 Eur už stadiono projektavimo paslaugą su sklypo tyrinėjimo dokumentų parengimu; 724,05 Eur – už stadiono rekonstravimo bei bėgimo tako, šuolių į tolį, rutulio stūmimo sektorių ir universalios aikštelės statybos techninio projekto ekspertizę; 2015 m. kovo mėn. 1860 Eur – už stadiono rekonstravimo, statybos projekto korektūros parengimą).

Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu¹⁶ patvirtintas Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Kaštonų g., 13, Biržuose, sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono (unik. Nr. 4400-2711-4629) – rekonstravimo bei sporto paskirties inžinerinių statinių: bėgimo tako, šuolių į tolį sektoriaus ir universalios aikštelės techninis projektas. Savivaldybės administracija 2015 m. spalio 2 d. sudarė preliminarįją rangos sutartį dėl statybos ir darbo projekto parengimo darbų (susitarimas pratęsti sutartį 2017 m. spalio 2 d.) ir 2020 m. rugpjūčio 14 d. sudarė rangos darbų sutartį Nr. SRV-377.

Savivaldybės administracijos buhalterija audito metu pateikė ilgalaikio turto apskaitos kortelę Nr. 7000003955 „Kaštonų mokyklos stadiono rekonstrukcija“ (inv. Nr. 01902509), pradinė įsigijimo vertė 434588,07 Eur. Ilgalaikio turto kortelėje nurodyta paskutinio įrašo data 2020 m. gruodžio 9 d. (už Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Kaštonų g., 13, Biržuose, sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono (unik. Nr. 4400-2711-4629) rekonstravimo bei sporto paskirties

¹⁶ Biržų rajono savivaldybės administracijos 2014 m. rugsėjo 10 d. įsakymas Nr. A-687 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Kaštonų g. 13, Biržuose, sporto paskirties inžinerinio statinio-stadiono (unik. Nr. 4400-2711-4629) – rekonstravimo bei sporto paskirties inžinerinių statinių: bėgimo tako, šuolių į tolį sektoriaus, rutulio stūmimo sektoriaus ir universalios aikštelės, techninio projekto patvirtinimo“

inžinerinių statinių: bėgimo tako, šuolių į tolį sektoriaus ir universalios aikštelės statybos projekto vykdymo priežiūros paslaugą, PVM sąskaitos SPV16 Nr. 272).

Peržiūrėjus Mokyklos buhalterinės apskaitos ilgalaikio turto ataskaitos pagal dimensijas žiniaraštį „Nebaigta statyba“ nustatyta, kad yra užregistruotas objektas „Kaštonų pagrindinės mokyklos stadiono rekonstravimo projektas“. Įstaigos direktorius paaiškino, kad kartu bendradarbiaujant su Savivaldybės administracija buvo vykdomas projektas, o šiuo metu Mokyklos stadiono rekonstravimas baigtas ir tolimesnių darbų nebeįskaičiuojama vykdyti, tačiau dokumentai, reikalingi rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimui, bei projekto deklaracijos apie statybos užbaigimą nepradėti rengti.

Buhalterinės apskaitos įstatymo¹⁷ 12 str. 4 d. reglamentuojama, kad „apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną, arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip per 4 mėnesius.“ Kadangi deklaracijos apie statybos užbaigimą nėra, todėl buhalterinėje apskaitoje turtas neperkeltas iš nebaigtos statybos į atitinkamą turto grupę, nors nuo 2020 m. gruodžio mėn. jokie darbai nebebuvo vykdomi, o Mokyklos stadionas yra eksploatuojamas.

Audito metu apie nustatytus neatitikimus Savivaldybės administracijos direktorius informuotas raštu¹⁸, pateikta rekomendacija dėl dokumentų parengimo, kurie reikalingi rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimui, bei projekto deklaracijos apie statybos užbaigimą pateikimo.

3.3. Dėl inventorizacijos atlikimo.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. birželio 3 d. nutarimu Nr. 719 „Dėl inventorizacijos taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija), Mokyklos direktoriaus įsakymu¹⁹ patvirtintos įstaigos metinės inventorizacijos taisyklės.

Mokyklos direktoriaus įsakymu²⁰ sudaryta ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto ir išsipareigojimų metinei inventorizacijai atlikti ir turto nuvertėjimo požymiams nustatyti komisija.

Vyriausybės nutarimu patvirtintų inventorizacijos taisyklių 17 p. ir Mokyklos direktoriaus patvirtintų inventorizacijos taisyklių 10.4 p. numatyta, kad vienas iš inventorizavimo aprašų sudarymo požymių (aplinkybių) yra grupavimas į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines). Pastebėta, kad visi inventorizaciniai aprašai nesugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines).

Patikrinus inventorizacijos aprašuose nurodytus duomenis ir palyginus su DK duomenis nustatyti neatitikimai pateikti lentelėje Nr. 3.

¹⁷ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas 2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ Biržų rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2022 balandžio 4 d. raštas Nr. K4-25 „Dėl objekto išskėlimo apskaitoje iš turto grupės „Nebaigta Statyba“.

¹⁹ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2019 m. balandžio 29 d. įsakymas Nr. V-108 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos inventorizacijos taisyklių tvirtinimo“ (aktuali redakcija).

²⁰ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. lapkričio 10 d. įsakymas Nr. V-245 „Dėl inventorizacijos komisijos sudarymo ir inventorizacijos atlikimo“.

3 lentelė

Eil. Nr.	Balansinės sąskaitos Nr.	Pavadinimas	Duomenys pagal didžiąją knygą	Duomenys pagal inventorizacijos aprašą	Skirtumas
1.	0130001	Pagal panaudos sutartis gautas turtas	79842,59	82006,23	-2163.64
2.	0210001	Ūkinis inventoriųs	327039,64	326204,75	834.89
3.	1208101	Baldų įsigijimo savikaina	67770,62	63729,87	4040.75
4.	1208301	Kitos biuro įrangos įsigijimo savikaina	27632,80	26185,48	1447.32

Nustatyti buhalterinėje apskaitoje ir inventoriniuose žiniaraščiuose turto duomenų skirtumai, pagal panaudos sutartis gauto turto, ūkinio inventoriaus, baldų ir kitos biuro įrangos.

Pastebėta, kad ant visų inventorizacinių aprašų nėra įrašytos sutikrinimo su buhalterinės apskaitos duomenimis datos, ne visoms mokėtinoms ir gautinoms sumoms atlikta metinė inventorizacija, nesudarytas inventorizacijos žiniaraštis bei neinventorizuoti nepanaudoti numeruoti apskaitos blankai.

Vyriausybės nutarimu patvirtintų inventorizacijos taisyklių 19 p. ir Mokyklos direktoriaus patvirtintų inventorizacijos taisyklių 12 p. nustatyta, kad pagal panaudos sutartį perduotas turtas inventorizuojamas pagal panaudos gavėjo pateiktą šio turto inventorizavimo aprašą, Mokyklai panaudos gavėjai nepateikė inventorizavimo aprašų.

Vyriausybės nutarimu patvirtintų inventorizacijos taisyklių 8.2. p. nurodyta, kad <...maisto produktus, žemės ūkio produkciją, nepanaudotus numeruotus blankus, kurie nepriskirti prie saugiųjų dokumentų blankų kategorijos, – ne rečiau kaip kartą per ketvirtį...>. Mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkciame centre kartą per ketvirtį neatliekama maisto produktų (atsargų) ir nepanaudotų numeruotų apskaitos blankų inventorizacija kaip to reikalauja teisės aktai.

Mokykloje atliekant metinę inventorizaciją iš dalies vadovautasi inventorizacijos LR Vyriausybės nutarimu patvirtintomis inventorizacijos taisyklėmis.

3.4. Dėl trumpalaikio turto atsargų (degalų) apskaitos

Mokyklos patvirtintame atsargų tvarkos aprašo 3.4.p. nustatyta, kad <...Apskaičiuodama sunaudotų ar parduotų atsargų savikainą Įstaiga taiko FIFO atsargų įkainojimo būdą...>

Patikrinus Mokyklos kelionės lapų apskaitą 2021 m. lapkričio 30 d. duomenimis, nustatyta, kad faktinis dyzelino kuro kiekio likutis neatitinka atsargų suvestinio apyvartos žiniaraščio duomenims. Pagal vairuotojų kelialapių apskaitos sunaudotų degalų nurašymo kortelių suvestinę, dyzelino kuro likutis (2021-11-30) yra 271,44 litrų, o buhalterinės apskaitos duomenimis (2021-11-30) – 312,74 litrai, skirtumas (- 41,30 litrų). Atsargų (degalų) inventorizacija atlikta formaliai, nes faktiniai duomenys skiriasi nuo buhalterinių duomenų.

3.5. Dėl biudžetinių įstaigų pajamų įmokų.

Mokykla, apskaičiuodama pajamas už išlaikymą švietimo įstaigoje, vadovaujasi Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu²¹ patvirtintu atlyginimo dydžiu už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą Savivaldybės švietimo įstaigose. Už turto nuomą apskaičiuojant pajamas vadovaujasi Mokyklos direktoriaus²² patvirtintu nuompinigių dydžiu. Mokyklos Germaniško pradinio ugdymo ir daugiafunkciame centre apskaičiuojant pajamas už teikiamas paslaugas vadovaujasi Savivaldybės tarybos sprendimu²³ nustatytais įkainiais.

Mokykloje Germaniško pradinio ugdymo ir daugiafunkciame centre maitinimas valgykloje organizuojamas vadovaujantis direktoriaus įsakymu²⁴ patvirtintu tvarkos aprašu. Už vaikų maitinimą įstaigos valgykloje atlygis apskaičiuojamas remiantis Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁵ patvirtintomis kainomis, o už darbuotojų maitinimą – remiantis Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu²⁶ nustatyta maitinimo paslaugos kaina t.y. prie patiekalams sunaudotų maisto produktų kainos pridedant patiekalų gamybos išlaidas, sudarančias 40 proc. maisto produktų kainos. Apskaičiuotos pajamos už darbuotojų maitinimą buvo priskiriamos prie pajamų už išlaikymą švietimo įstaigoje, kaip pagrindinės veiklos apskaičiuotos paslaugų švietimo, socialinės apsaugos ir kitose įstaigose pajamos, suma per 2021 m. – 1054,31 Eur. Kadangi darbuotojų maitinimas nėra pagrindinė Mokyklos veikla, todėl neteisingai buhalterinėje apskaitoje buvo priskaitomos pajamos už darbuotojų maitinimą. Mokyklos maitinimo tvarkos aprašo 32 p. nurodyta, kad <...už praėjusį mėnesį darbuotojai susimoka iki einamo mėnesio 20 d...> pastebėta, kad ne visi darbuotojai už maitinimą susimoka iki tvarkos apraše nurodytos datos.

4. Dėl darbo užmokesčio ir darbo santykių.

4.1. Dėl leistino pareigybių skaičiaus.

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimais²⁷ audituojamu laikotarpiu, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklai patvirtintas leistinas pareigybių skaičius: iki 2021 m. gegužės 1 d. pareigybių skaičius – 79,99; iki 2021 m. lapkričio 26 d. pareigybių skaičius – 80,99; nuo 2021 m. lapkričio 26 d. pareigybių skaičius – 76,82.

²¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 04 d. sprendimas Nr. T-261 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. T-193 „Dėl atlyginimo dydžio už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą savivaldybės švietimo įstaigose nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

²² Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. V-16 „Dėl negyvenamųjų patalpų nuompinigių dydžio nustatymo“.

²³ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimas Nr. T-239 „Dėl Biržų r. Germaniško mokyklos-daugiafunkcio centro teikiamų atlygintinų paslaugų kainų nustatymo“.

²⁴ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. V-139 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germaniško pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro maitinimo organizavimo valgykloje tvarkos aprašo tvirtinimo“.

²⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gruodžio 04 d. sprendimas Nr. T-261 „Dėl Biržų rajono savivaldybės tarybos 2019 m. rugsėjo 26 d. sprendimo Nr. T-193 „Dėl atlyginimo dydžio už vaikų, ugdomų pagal ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, išlaikymą savivaldybės švietimo įstaigose nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“.

²⁶ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2018 m. rugpjūčio 23 d. sprendimas Nr. T-177 „Dėl maitinimo organizavimo Biržų r. Germaniško mokykloje-daugiafunkciame centre“.

²⁷ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2020 m. gegužės 22 d. sprendimas Nr. T-125; 2021 m. balandžio 30 d. Nr. T-115; 2021 m. lapkričio 26 d. Nr. T-288 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

Audituojamu laikotarpiu bendras Mokyklos direktoriaus patvirtintas pareigybių skaičius neviršija Savivaldybės tarybos nustatyto maksimalaus pareigybių skaičiaus. Pagal 2021 m. rugsėjo 1 d. direktoriaus įsakymą²⁸ mokytojų patvirtintą (37,48), o faktiškai (34,77) užimtų pareigybių skaičius, laisvų mokytojų pareigybių yra 2,71.

Pagal „Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašą“ 2021-2022 m. m., kuris parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. liepos 11 d. nutarimu Nr. 679 „Dėl mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir panaudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkciam centrui nustatyta 1,75 etatų skaičius (išskyrus ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą) ir Mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriui – 1,62 etatų skaičius (išskyrus ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą), tačiau mokytojai nedirba tokiu krūviu, kaip nustatyta minėtame tvarkos apraše. Nustatyta, kad Mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkciame centre faktiškai užimtas 1,46 etatų skaičius (išskyrus ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą), o Mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriuje – 1,22.

Pastebėta, kad Mokyklos direktoriaus įsakymu²⁹ Medeikių pradinio ugdymo skyriuje patvirtinta 2,08 mokytojų pareigybių skaičius (pagal minėtą tvarkos aprašą turi būti 1,62), o Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkciame centre – 2,21 (pagal minėtą tvarkos aprašą turi būti 1,75). Tik 2021 m. lapkričio 10 d. Mokykla raštu³⁰ kreipėsi į Biržų rajono savivaldybės tarybą dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo. Tarybai sprendimu patvirtinus didžiausią leistino pareigybių skaičių Mokykla 2021m. lapkričio 26 d. patikslino ir patvirtino pareigybių sąrašą, kuriame mokytojų pareigybių skaičius atitinka „Mokymo lėšų apskaičiavimo, paskirstymo ir naudojimo tvarkos aprašą“ 2021-2022 m. m., nustatytą etatų skaičių.

Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu³¹ Mokyklai patvirtinta 76,82 etatų skaičius. Mokyklos direktoriaus įsakymu³², remiantis minėtu Savivaldybės tarybos sprendimu, patvirtintas pareigybių ir etatų sąrašas 76,82 pareigybėms, kuriame yra nustatytų, tačiau neužimtų pareigybių: psichologo – 0,5; masažuotojas – 0,125; pailgintos grupės auklėtoja – 0,5; valytojas – 1,25. 2021 m. lapkričio mėn. duomenimis Mokykloje neužimtų kitų darbuotojų etatų skaičius – 2,375. Tikslinga būtų peržiūrėti Mokyklos valdymo struktūrą ir pareigybių sąrašą, kuris atitiktų įstaigos poreikį.

4.2. Dėl pareigybių aprašymų.

Direktoriaus įsakymais³³ patvirtinti mokyklos pareigybių aprašymai, kurie parengti vadovaujantis LR Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų apmokėjimo įstatymu³⁴, Valstybės ir

²⁸ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-105 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro mokytojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų patvirtinimo“.

²⁹ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-143 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

³⁰ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos 2021 m. lapkričio 10 d. raštas Nr. S-115 „Dėl didžiausio leistino pareigybių skaičiaus nustatymo“.

³¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. lapkričio 26 d. Nr. T-288; „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos didžiausio leistino pareigybių skaičiaus“.

³² Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. lapkričio 26 d. įsakymas Nr. V-256 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos pareigybių sąrašo patvirtinimo“.

³³ Biržų Kaštonų mokyklos direktoriaus įsakymai: 2017 m. vasario 1 d. Nr. V-32; 2018 m. rugpjūčio 31 d. V-145; 2018 m. spalio 1 d. V-183; 2018 m. lapkričio 26 d. Nr. V-224; 2019 m. spalio 30 d. Nr. V-323; 2020 m. sausio 2 d. Nr. V-7; 2020 m. sausio 2 d. Nr. V-8; 2020 m. rugpjūčio 31 d. Nr. V-135; 2020 m. gruodžio 8 d. Nr. V-286; 2021 m. balandžio 9 d. Nr. V-55; 2021 m. lapkričio 30 d. Nr. V-263.

savivaldybių įstaigų darbuotojų, išskyrus mokytojus, pareigybių aprašymo metodika³⁵, Mokytojų (išskyrus trenerius) pareigybių aprašymo metodika³⁶ Pastebėta, kad Mokykloje patvirtintas „Archyvaro“ pareigybės aprašymas, tačiau įstaigos patvirtintame pareigybių sąraše tokios pareigybės nėra. Mokyklos pareigybių sąraše (Medeikių pradinio ugdymo skyriaus) patvirtintos dvi atskiros specialiojo pedagogo ir logopedo pareigybės, tačiau pats pareigybės aprašymas patvirtintas kaip vienas „Specialiojo pedagogo, logopedo“ pareigybės aprašymas.

Audito metu „Archyvaro“ Nr. 71 ir „Spacialiojo pedagogo, logopedo“ Nr. 47 pareigybės aprašymai Mokyklos direktoriaus įsakymu³⁷ pripažinti netekusiais galios.

4.3. Dėl darbo sutarčių.

Peržiūrėjus darbuotojų darbo sutartis, nustatyta, kad darbo sutarties sąlygų pildymai atliekami, tačiau pasitaiko klaidų.

Pavyzdžiui:

1. Darbo sutartis Nr. D-87/331-1 pakeista (papildyta) nuo 2021 m. rugsėjo 1 d. 1.3.1. punktas, nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas anglų kalbos mokytojo – 7,59 (baziniais dydžiais), tačiau direktoriaus įsakymu³⁸ patvirtintas anglų kalbos vyresniojo mokytojo pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas – 8,05 (baziniais dydžiais).

2. Darbo sutartis Nr. D-2021-11 sudaryta 2021 m. rugsėjo 24 d., kaip terminuota darbo sutartis kūrenimo sezonui, tačiau darbo sutarties terminas nenustatytas. Darbo kodekse³⁹, numatyta, kad <...Sezoninio darbo sutartis sudaroma sezoniniams darbams atlikti. Sezoniniais darbais vadinami darbai, kurie dėl gamtinių ir klimato sąlygų dirbami ne visus metus, o tam tikrais periodais (sezonais), ne ilgesniais kaip aštuoni mėnesiai vienas po kito einančių dvylikos mėnesių laikotarpiu, ir yra įtraukti į sezoninių darbų sąrašą...>. Vyriausybės nutarimu⁴⁰ patvirtintame sezoninių darbų sąraše nurodyta, kad šilumos įrenginių operatoriaus (kūriko) darbas, pripažįstamas, kaip sezoninis darbas. Todėl su darbuotoju turėjo būti sudaryta sezoninio darbo sutartis, vadovaujantis Vyriausybės nutarimo nuostata, kad <...Sezoninio darbo sutartis gali būti sudaroma sezoniniams darbams atlikti vienam sezonui, kuris yra ne ilgesnis kaip 8 mėnesiai vienas po kito einančių 12 mėnesių laikotarpiu, ar keliems sezonams arba neterminuotai...>.

3. Darbo sutartis Nr. D-2021-11 pakeista (papildyta) nuo 2022 m. sausio 1 d. 1.3.1. punktas, neteisingai nustatytas pareiginės algos pastoviosios dalies kūriko koeficientas – 4,5 (baziniais dydžiais). Darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme nuo 2022 m. sausio 1 d. C pareigybės lygio žemiausias pastovios dalies koeficientas patvirtintas 4,7 baziniais dydžiais. Mokyklos

³⁴ Lietuvos Respublikos Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas 2017 m. sausio 17 d., Nr. XIII-198, II skyrius „Darbuotojų pareigybės“ aktuali redakcija.

³⁵ LR Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2017 m. balandžio 12 d. įsakymas Nr. A1-177 „Dėl valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų, išskyrus mokytojus, pareigybių aprašymo metodikos patvirtinimo“.

³⁶ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2018 m. liepos 26 d. įsakymas Nr. V-674 „Dėl mokytojų (išskyrus trenerius) pareigybių aprašymo metodikos patvirtinimo“.

³⁷ Biržų Kaštonų mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 9 d. įsakymas Nr. V-75 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus archyvaro pareigybės aprašymo Nr. 71 ir specialiojo pedagogo, logopedo pareigybės aprašymo Nr. 47 naikinimo“.

³⁸ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-105 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro mokytojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų patvirtinimo“.

³⁹ Lietuvos Respublikos darbo kodekso patvirtinimo, įsigaliojimo ir įgyvendinimo įstatymas 100 str. 1p.

⁴⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimas Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ „Sezoninių darbų sąrašas“ 2.8. p.; „Sezoninio darbo sutarties sudarymo, pakeitimo ir nutraukimo, taip pat darbo ir poilsio laiko ir darbo apmokėjimo ypatumų aprašas“ 2. p.

direktoriaus įsakymu⁴¹ nuo 2022 m. sausio 1 d. kūrikui patvirtintas pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas – 5,14 (baziniais dydžiais).

4. Darbo sutartis Nr. D-2-1 pakeista (papildyta) nuo 2021 m. spalio 1d. 4 p. <...nustatoma darbo laiko norma – 1,25 etatas, kuri sudaro 1982,13 darbo val. per metus...>. Dirbant 1982,13 darbo valandų per metus susidaro 1,31 etatas, o faktiškai darbuotojas dirba 1,28 etato, tai reiškia, kad darbo sutarties pakeitime (papildyme) neteisingai nurodytos darbo valandos.

4.4. Dėl darbo užmokesčio skaičiavimo.

Mokykloje darbo užmokesčiui apskaičiuoti naudojamas bendras Savivaldybėje įdiegtas buhalterinės apskaitos programos modulis „Bonus“. Audito metu patikrinti darbo apmokėjimo skaičiavimai Mokyklos vadovo ir pavaduotojų, pasirinktų pedagoginių darbuotojų, vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymu, įstaigos direktoriaus patvirtinta darbuotojų darbo apmokėjimo sistema⁴², duomenys sulygininti su Mokyklos direktoriaus patvirtinto 2021-2022 mokslo metų krūvio planavimo plano⁴³ skaičiavimais.

4.4.1. Patikrinus Mokyklos darbo užmokesčio ir su juo susijusių išmokų pagal atskirus mėnesius sąnaudų analizę, nustatyta, kad pagal atlyginimų žiniaraščių priskaičiuoto darbo užmokesčio duomenys neatitinka Didžiosios knygos pagal dimensijas žiniaraščių duomenų. Priskaitant neatskirtos nuo darbo užmokesčio sąnaudų apskaičiuotos atidėjinių sąnaudos (senatvės pensinio amžiaus sulaukusių darbuotojų išeitinėms išmokoms mokėti), bei neatskirtos ir atskiroje balansinėje sąskaitoje neapskaitomos nuo atidėjinių (senatvės pensinio amžiaus sulaukusių darbuotojų išeitinėms išmokoms mokėti) socialinio draudimo sąnaudos.

4.4.2. Buhalterinės apskaitos įstatyme nustatyta, kad „apskaitos registruose ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys užregistruojami ūkinės operacijos arba ūkinio įvykio dieną, arba iškart po to, kai yra galimybė tai padaryti, bet ne vėliau kaip per 4 mėnesius. Mokyklos buhalteriniuose apskaitos registruose „Ligos pašalpų sąnaudos“ (balansinė sąskaita 8701201) pradėtos registruoti tik nuo 2021 m. lapkričio mėn., iki tol minėtos sąnaudos priskaitytos prie darbo užmokesčio sąnaudų. Pastebėta, kad 68,11 Eur (už dvi ligos dienas darbdavio lėšomis mokama suma) neteisingai priskaityta prie darbo užmokesčio sąnaudų.

4.4.3. Patikrinus atrinktų darbuotojų darbo užmokesčio apskaičiavimą ir išmokėjimą pagal įstaigos „Skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščius“ nustatyta, kad darbuotojui (mokytojui) nuo 2020 metų rugsėjo 1 d. iki 2021 m. spalio 1 d. kiekvieną mėnesį neteisingai skaičiuojamas darbo užmokestis ir socialinis draudimas. Nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. remiantis Mokyklos direktoriaus įsakymu darbuotojo darbo sutartis pakeista⁴⁴ (papildyta) neteisingai nustatant pareiginės algos

⁴¹ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. sausio 3 d. įsakymas Nr. P-5 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro kitų darbuotojų pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų patvirtinimo“

⁴² Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-128 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos patvirtinimo“ (su visais pakeitimais).

⁴³ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-108 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro 2021-2022 mokslo metų krūvio planavimo plano patvirtinimo“

⁴⁴ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2020 m. rugpjūčio 31 d. įsakymas Nr. V-103 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus, Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro mokytojų, mokyklos vadovo pavaduotojo

pastoviosios dalies koeficientą 6,91 (baziniai dydžiais). Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymo 5 priede nurodyta, kad darbuotojui, turinčiam pedagoginio darbo stažą daugiau kaip 25 metai, mokytojui, kuriam nesuteikta kvalifikacinė kategorija, pastovios dalies koeficientas nustatytas 7,42. Minėto darbuotojo pedagoginio darbo stažas yra 33 metai, tačiau pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientas 6,91 nustatytas, kaip turinčiam pedagoginį darbo stažą iki 2 metų. Švietimo ir mokslo ministerijos patvirtintoje pedagoginio darbo stažo nustatymo tvarkoje⁴⁵ nurodyta, kad <...Pedagoginio darbo stažas yra specialus darbo stažas. Tai vaikų, jaunimo ir suaugusiųjų mokymo bei ugdymo darbo, atliekamo ugdymo ir švietimo įstaigose bei joms prilygintose institucijose, laikotarpis. Į pedagoginio darbo stažą įskaitomas darbas, kuris pagal pareigybės laikomas pedagoginiu...>.

Kadangi darbuotojui nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. iki 2021 m. spalio 1 d. (13 mėnesių) darbo užmokestis buvo neteisingai skaičiuojamas, tam pačiam darbuotojui 2021 m. birželio mėn. neteisingai apskaičiuoti ir išmokėti atostoginiai bei socialinis draudimas.

4.4.4. Patikrinus Mokyklos 2021 m. gruodžio mėn. darbo užmokesčio skaičiavimo ir išmokėjimo žiniaraščius, nustatyta, kad darbuotojui (darbo sutartis Nr. G-90-334-1) už visą mėnesį (22 darbo dienos 2021 m. gruodžio mėn.) priskaičiuotas ir išmokėtas darbo užmokestis, nors faktiškai dirbta 18 darbo dienų. Mokyklos direktoriaus įsakymu⁴⁶ buvo suteikta dalis kasmetinių atostogų 4 darbo dienos.

Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymo 10 straipsnio 7 dalyje nustatyta, kad kai apdraustajam apskaičiuotas darbo užmokestis mažesnis negu Vyriausybės patvirtinta minimalioji mėnesinė alga, draudėjas apdraustoją ir draudėjo valstybinio socialinio draudimo (toliau – VSD) įmokas už tarnautojus ar darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, apskaičiuoja nuo apskaičiuoto darbo užmokesčio ir papildomai iš savo lėšų sumoka apdraustoją ir draudėjo valstybinio socialinio draudimo įmokas nuo sumos, kurią sudaro skirtumas tarp ne mažesnės kaip Vyriausybės patvirtintos minimaliosios mėnesinės algos ir apdraustoją apskaičiuoto darbo užmokesčio. Mokykloje 2021 m. dirbo nuo 2 iki 5 darbuotojų, už kuriuos įstaiga moka VSD įmokų. Per 2021 m. Mokykla papildomai sumokėjo VSD įmokų iki MMA 1334,79 Eur. Biudžetinių įstaigų įstatymo 9 str. nurodyta, kad biudžetinės įstaigos vadovas yra vienasmenis biudžetinės įstaigos valdymo organas, kurio viena iš pareigų užtikrinti racionalų ir taupų lėšų bei turto naudojimą, veiksmingą biudžetinės įstaigos vidaus kontrolės sistemos sukūrimą, jo veikimą ir tobulinimą.

5. Dėl vidaus kontrolės užtikrinimo ir informacijos viešinimo.

5.1. Įstaigos interneto svetainėje informacijos viešinimas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarime Nr. 480 „Dėl bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainės aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija) 25 p. numatyta, kad <...įstaigos interneto svetainės skyriuje „Asmens duomenų apsauga“ skelbiamos asmens duomenų apsaugos pareigūno kontaktiniai duomenys (vardas ir pavardė, telefono numeris ir (arba) elektroninio pašto adresas) ir kita aktuali informacija asmens duomenų tvarkymo klausimais...>. Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos

---

ugdymui, specialiojo pedagogo, logopedo, socialinio pedagogo, struktūrinio padalinio vadovo (bibliotekos vedėjo) pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų patvirtinimo“

⁴⁵ Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos 1996 m. balandžio 26 d. įsakymas Nr. 459 „Dėl pedagoginio darbo stažo nustatymo tvarkos“

⁴⁶ Biržų Kaštonų pagrindinės Mokyklos direktoriaus 2021 m. lapkričio 30 D. Nr. A-27 „<...Dėl dalies kasmetinių atostogų...>“

įstatymo ir 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmens apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, nuostatos numato, kad įstaigoje turi būti paskirtas asmuo, atsakingas už duomenų apsaugą. Taip pat Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintų asmens duomenų tvarkymo taisyklėse numatyta, kad <...tvarkomų asmens duomenų valdytoja – Mokykla, paskiria Duomenų apsaugos pareigūną, kuris yra atsakingas už vykdomą duomenų tvarkymo veiklą savo kompetencijos ribose...>. Mokykloje yra paskirtas darbuotojas, kuris vykdo asmens duomenų apsaugos pareigūno funkcijas, tačiau apie asmens, atsakingo už duomenų apsaugą, įstaigos interneto svetainėje informacija nepaskelbta. Audito metu Mokykla interneto svetainėje paskelbė asmens duomenų apsaugos pareigūno kontaktinius duomenis.

5.2. Dėl tvarkų aprašų ir taisyklių.

Nuo 2017 m. liepos 1 d. Darbo kodekso 120 str. 3 d. nuostatos įpareigoja darbdavį patvirtinti darbo laiko apskaitos žiniaraščio formą. Mokyklos darbuotojų darbo apmokėjimo sistemos 98 p. nustatyta, kad „Darbo laiko apskaita tvarkoma mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintos formos darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose“. 2017 metais Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintas darbo laiko apskaitos žiniaraščio pildymo tvarkos aprašas ir darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinė forma⁴⁷ Mokyklos darbuotojų darbo laiko apskaita tvarkoma darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose, tačiau pildant darbo laiko apskaitos žiniaraščius nebuvo vadovautasi minėtų teisės aktų nuostatomis, pavyzdžiui: ant visų darbo laiko apskaitos žiniaraščių tvirtinimo žymoje nurodyta, kad patvirtinta vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. sausio 27 d. nutarimu Nr. 78, kuris neteko galios nuo 2017 m. liepos 1 d.; darbo laiko apskaitos žiniaraštyje kiekvienam darbuotojui skiriamos ir pildomos trys eilutės, nors tvarkos apraše nurodyta, kad kiekvienam darbuotojui skiriamos dvi eilutės; neteisingai pildoma informacija apie tarnybinės komandiruotės (neteisingai nurodomos valandos ir dienos).

5.2.1. Mokyklos direktoriaus patvirtintų darbo tvarkos taisyklių⁴⁸ 69.3. p. numatyta, kad „iki balandžio 5 d. direktoriaus įsakymu patvirtinamas atostogų grafikas, kuris tampa kiekvieno darbuotojo atostogų pagrindu“. 2021 metų Mokyklos darbuotojų kasmetinių atostogų grafikais direktoriaus įsakymais⁴⁹ patvirtinti tik 2021 m. gegužės 3 d. Audito metu Mokyklos direktoriaus įsakymu atliktas pakeitimas <...iki gegužės 10 d. direktoriaus įsakymu⁵⁰ patvirtinamas atostogų grafikas, kuris tampa kiekvieno darbuotojo atostogų pagrindu...>.

⁴⁷ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr.V-153 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarkos patvirtinimo“.

⁴⁸ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. V-185 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

⁴⁹ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2021 m. gegužės 3 d. įsakymai: Nr. A-2 ir A-4; „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos pedagoginių darbuotojų 2021 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“; Nr. A-3 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos nepedagoginių darbuotojų 2021 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“; Nr. A-5 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus pedagoginių darbuotojų 2021 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“; Nr. A-6 Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Medeikių pradinio ugdymo skyriaus nepedagoginių darbuotojų 2021 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“; Nr. A-7; „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiaviečio centro pedagoginių darbuotojų 2021 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“; Nr. A-8 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos Germanišio pradinio ugdymo ir daugiaviečio centro nepedagoginių darbuotojų 2021 m. kasmetinių atostogų grafiko patvirtinimo“.

⁵⁰ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. balandžio 4 d. įsakymas Nr. V-98 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. spalio 12 d. įsakymas Nr. V-185 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos darbo tvarkos taisyklių patvirtinimo“ pakeitimo.

5.2.2. Mokyklos apskaitos politika ir sąskaitų planas patvirtinti direktoriaus įsakymais⁵¹ ir yra suderinti Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2018 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. A-478 „Dėl Biržų rajono savivaldybės ūkio subjektų apskaitos politikos ir sąskaitų plano derinimo“. Finansų ministerijos pavyzdiniame Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos aprašo 113 p. nustatyta, kad panaudai perduotas ir panaudai gautas ilgalaikis turtas registruojamas nebalansinėse sąskaitose. Mokykla yra gavusi ir perdavusi pagal panaudos sutartis ilgalaikio materialiojo turto ir jį registruoja nebalansinėse sąskaitose, tačiau Įstaigos Ilgalaikio materialiojo apskaitos tvarkos apraše, kaip minėtas turtas registruojamas, nėra nustatyta. Taip pat Mokyklos Atsargų tvarkos aprašo 6.1. p. nurodyta, kad <...Įstaiga perka maitinimo paslaugas iš jas teikiančių įmonių ir pati savarankiškai maitino paslaugų neorganizuoja bei neapskaito maisto produktų...>. Mokykla nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkciame centre organizuoja maitinimo paslaugas ir apskaito maisto produktus.

5.2.3. Mokyklos direktoriaus patvirtintas Darbuotojų tarnybinių komandiruočių tvarkos aprašas⁵² keistinas, nes kai kurios aprašo nuostatos neatitinka teisės aktų reikalavimų. Pavyzdžiui: Mokyklos minėtame tvarkos aprašo 9.1. p. nurodyta <...dienpinigiai – 15 procentų patvirtinto bazinės socialinės išmokos dydžio už įsakyme nurodytą komandiruočių laiką...>, pagal Vyriausybės nutarimo⁵³ aktualią redakciją ši nuostata pakeista ir nebegalioja.

5.2.4. Mokyklos direktoriaus patvirtintame Vidaus kontrolės politikos aprašo 18.7 p. numatyta, kad <...Finansų kontrolė įstaigoje atliekama vadovaujantis direktoriaus 2014 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. V-248 patvirtintomis Įstaigos finansų kontrolės taisyklėmis...> Pastebėta, kad finansų kontrolės taisyklės parengtos vadovaujantis minimaliais finansų kontrolės reikalavimais, kurie nuo 2020 m. liepos 1 d. neteko galios.

5.2.5. Įstaigoje patvirtintas Germanišio pradinio ugdymo ir daugiafunkcio centro maitinimo organizavimo valgykloje tvarkos aprašas keistinas. Pavyzdžiui tvarkos apraše nurodyta, kad atlyginimas už maitinimo paslaugas apskaičiuojamas vadovaujantis šiuo metu negaliojančiu Savivaldybės tarybos 2014 m. rugsėjo 25 d. sprendimu Nr. T-182.

5.2.6. Mokyklos direktoriaus įsakymu patvirtintos inventurizacijos taisyklės keistinos, nes yra nuostatų, kurios neatitinka Vyriausybės nutarimu patvirtintų inventurizacijos taisyklių nuostatų, pavyzdžiui: Mokyklos inventurizacijos taisyklėse nurodyta, kad <...nepanaudotus numeruotus blankus, kurie nepriskirti prie saugiųjų dokumentų blankų kategorijos, - inventurizuojami ne rečiau kaip kartą per metus...>, o kaip atliekama maisto produktų inventurizaciją nenurodyta, tai prieštarauja Vyriausybės nutarimu patvirtintų inventurizacijos taisyklių nuostatai - <...maisto produktus, žemės ūkio produkciją, nepanaudotus numeruotus blankus, kurie nepriskirti prie saugiųjų dokumentų blankų kategorijos, - ne rečiau kaip kartą per ketvirtį...>.

5.3 Dėl paramos lėšų naudojimo. Mokykla, audito metu pateikė darbinės Excel lenteles, kuriose nurodyta informacija, kiek gauta ir kam naudojamos paramos lėšos. Vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu⁵⁴ patvirtintomis Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklėmis. Pagal minėtų taisyklių 17 punktą numatyta,

⁵¹ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. V-240 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos bendrojo sąskaitų plano patvirtinimo“; Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. V-241 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos apskaitos politikos patvirtinimo“.

⁵² Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. lapkričio 28 d. įsakymas Nr. V-234 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos darbuotojų tarnybinių komandiruočių tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵³ LR Vyriausybės 2004 m. balandžio 29 d. nutarimas Nr. 526 „Dėl dienpinių ir kitų tarnybinių komandiruočių išlaidų apmokėjimo“ aktuali redakcija.

⁵⁴ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. rugsėjo 29 d. sprendimas Nr. T-183 :Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų vardu gautos paramos skirstymo taisyklių tvirtinimo“.

kad <„Gautos paramos apskaita tvarkoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos labdaros ir paramos įstatymu, Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir naudojama pagal atskirą asignavimų valdytojų ar Biudžetinės įstaigos vadovo patvirtintą išlaidų sąmatą...>. Taip pat šių taisyklių 28 punkte numatyta, kad „<...> Biudžetinės įstaigos vadovas įsakymu nurodo, kokiai programai ir priemonei įgyvendinti skiriama parama ir nurodoma konkreči suma“. Ne visoms prekėms ir paslaugoms, kurios įsigytos iš gautos paramos lėšų buvo rengiami papildomi dokumentai, taip pat nėra patvirtintos Mokyklos vadovo skiriamos paramos išlaidų sąmatos, konkrečiai sumai (1,2 proc. gyventojų pajamų mokesčio) gautai pagal Lietuvos Respublikos ir paramos įstatymą galintiems gauti paramą iš Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos.

6. Dėl viešųjų pirkimų ir privačių interesų deklaravimo

6.1. Mokyklos viešieji pirkimai.

Siekiant ekonomiškai naudoti finansinius išteklius ir pasiekti geriausią kokybės ir kainos santykį įsigyjant prekes ir paslaugas, būtina vadovaujantis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimais, sukurti efektyvią pirkimų organizavimo ir kontrolės aplinką. Tinkama pirkimų organizavimo aplinka sudaro pagrindą vykdyti viešųjų pirkimų procedūras, o kontrolės aplinka užtikrina, kad viešųjų pirkimų procedūros būtų vykdomos.

Mokykla viešųjų pirkimų procedūras vykdė vadovaujantis patvirtintu direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 22 d. įsakymu⁵⁵ Viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašu. Mokyklos viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo 20 p. nustatyta kad <...už pirkimų plano vykdymą atsako Perkančiosios organizacijos specialistai (pirkimų iniciatoriai ir organizatoriai, kurie pagal jų veiklos sričiai priskirtą kompetenciją atlieka pirkimus, už šio plano vykdymo kontrolę – viešųjų pirkimų specialistas...>. Mokyklos direktoriaus įsakymu⁵⁶ sudaryta nuolatinė viešųjų pirkimų komisija. Mokyklos direktoriaus įsakymu⁵⁷ paskirti atsakingi darbuotojai už viešųjų pirkimų organizavimą, ūkvedžio pareigybės aprašyme⁵⁸ numatyta funkcija, kad <...organizuoja ir vykdo teisės aktus atitinkančius viešuosius pirkimus...>, tačiau įstaigoje nebuvo paskirto viešųjų pirkimų iniciatoriaus. Audito metu Mokyklos direktoriaus įsakymu⁵⁹ paskirti darbuotojai – viešųjų pirkimų iniciatoriai.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 9 punkte nustatyta, kad „Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį, preliminarįją sutartį ir šių sutarčių pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų informacijos ir duomenų apsaugą reguliuojantiems teisės aktams arba visuomenės interesams, pažeistų teisėtus konkretaus tiekėjo komercinius interesus arba turėtų neigiamą poveikį tiekėjų konkurencijai, ne vėliau kaip per 15 dienų nuo pirkimo sutarties ar preliminariosios sutarties sudarymo ar jų pakeitimo, bet ne vėliau kaip iki pirmojo mokėjimo pagal ją pradžios Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka turi

⁵⁵ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. rugpjūčio 22 d. įsakymas Nr. V-133 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos viešųjų pirkimų planavimo, inicijavimo, organizavimo, atlikimo ir atskaitomybės tvarkos aprašo patvirtinimo“.

⁵⁶ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. rugsėjo 1 d. įsakymas Nr. V-151 „Dėl nuolatinės viešųjų pirkimų komisijos sudarymo“ (2020 m. sausio 31 d. įsakymas Nr. V-48 pakeitimais).

⁵⁷ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. gruodžio 28 d. įsakymas Nr. V-242 „Dėl atsakingų asmenų paskyrimo atsakingais už viešųjų pirkimų proceso organizavimą“.

⁵⁸ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2020 m. sausio 2 d. įsakymas Nr. V-7 „Dėl Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2017 m. vasario 1 d. įsakymo Nr. V-32 „Dėl Biržų rajono pagrindinės mokyklos pareigybės aprašymo patvirtinimo“ pakeitimo“.

⁵⁹ Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 18 d. įsakymas Nr. V-83 „Dėl atsakingų asmenų paskyrimo atsakingais už viešųjų pirkimų proceso inicijavimą ir organizavimą“.

paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje“. Mokykla 2021 metais Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau CVP IS) nepaviešino sudarytų pirkimų sutarčių.

Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu⁶⁰ patvirtintame tvarkos aprašo 1.9 p. numatyta, kad viešinami CVP IS <...raštu pateiktų laimėjusių dalyvių pasiūlymų (išskyrus atvejus, kai pirkimo sutartis sudaroma žodžiu), taip pat raštu sudarytų pirkimo – pardavimo sutarčių bei preliminarinių pirkimo – pardavimo sutarčių ir pirkimo sutarčių, preliminarinių sutarčių pakeitimų, vidaus sandorių ir jų pakeitimų *bei informacijos apie žodžiu sudarytas sutartis viešinimo* CVP IS tvarką pagal Viešųjų pirkimų įstatymą...>; 30 p. <... informaciją apie žodžiu sudarytas sutartis pirkimo vykdytojas viešina CVP IS ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo konkrečios žodžiu sudarytos sutarties sudarymo...>. Atkreipiame dėmesį, kad nuo 2022 m. sausio 1 d. privaloma CVP IS viešinti informaciją ne tik raštu bet ir žodžiu sudarytas sutartis neatsižvelgiant į jų vertę.

Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 punkte nustatyta, kad „Sudaromoje pirkimo sutartyje turi būti nustatomas ne ilgesnis kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo prekių tiekimo, paslaugų teikimo, darbų atlikimo laikotarpis, išskyrus pagrįstus atvejus, kai atsižvelgiant į perkamo objekto ypatybes ir siekiant racionalaus lėšų panaudojimo būtina pailginti šį laikotarpį <...>“. Mokykloje yra paslaugų pirkimo sutarčių, kurių galiojimo terminas pasibaigęs ir neatnaujintos, pavyzdžiui: atliekų tvarkymo sutartis 2018 m. rugpjūčio 28 d. Nr. RV18-124; sutartis 2019 m. vasario 18 d. Nr. T 19/529.

Savivaldybės tarybos sprendimu⁶¹ patvirtinto ilgalaikio materialiojo turto nuomos viešojo konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo 3 p. numatyta, kad <...Savivaldybės ilgalaikis materialusis turtas išnuomojamas viešo nuomos konkurso būdu, išskyrus šiuos Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos atvejus, kai toks turtas gali būti išnuomotas be konkurso...>. Minėto tvarkos aprašo 9 p. numatyta, kad <... Sprendimą dėl Savivaldybės turto nuomos viešo konkurso būdu priima Savivaldybės administracijos direktorius, gavęs Turto valdytojo (išskyrus Biržų rajono savivaldybės administraciją) prašymą išnuomoti viešo nuomos konkurso būdu patikėjimo teise valdomą turtą. Sprendime išnuomoti Savivaldybės turtą turi būti nustatytos šios nuomos sąlygos: Savivaldybės turto nuomos būdas, nuomojamas turtas ir jo identifikavimo duomenys, turto naudojimo paskirtis, numatomas nuomos terminas, pradinis turto nuompinigių dydis ir kitos nuomos ar nuomos konkurso organizavimo sąlygos...>. Įstaiga pagal pardavimo automato pastatymo sutartį 2021 m. rugsėjo 1 d. Nr. 2021/11 suteikė Mokyklos plotą automato pastatymui, už kurį, kas ketvirtį apmokama 21,72 Eur/mėn. su PVM už automato sunaudotą elektros energiją. Pagal šią sutartį nėra imamas mokestis už patalpų nuomą.

6.2 Dėl privačių interesų deklaravimo.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad <...Institucijose ir įstaigose turi būti patvirtintas pareigų, kurias einantys asmenys privalo deklaruoti privačius interesus, sąrašas...>. Mokykla tik audito metu pateikė direktoriaus įsakymu⁶² patvirtintą Mokyklos darbuotojų, privalančių deklaruoti privačius interesus, sąrašą.

⁶⁰ Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus 2017 m. birželio 19 d. įsakymas Nr. IS-91 „Dėl informacijos viešinimo centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje tvarkos aprašo patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

⁶¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2021 m. balandžio 30 d. sprendimas Nr. T-125 „Dėl Biržų rajono savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos viešojo konkurso ir nuomos be konkurso organizavimo ir vykdymo tvarkos aprašo ir nuompinigių už Biržų rajono savivaldybės ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto nuomą skaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.

⁶² Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos direktoriaus 2022 m. kovo 18 d. įsakymas Nr. V-84 „Dėl privačių interesų deklaravimo“.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatyme numatyta, kad deklaruojantys asmenys valstybės ir savivaldybių įmonių, biudžetinių įstaigų ir šių juridinių asmenų struktūrinių padalinių vadovai ir jų pavaduotojai – privalo deklaruoti privačius interesus.

Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo 3 str. 2 d. numato, kad <...Deklaruojantys asmenys privalo šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus...>. Pagal šio įstatymo 5 str. 1 d. nuostatą deklaruojantys asmenys privalo pateikti deklaraciją vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos nustatyta tvarka elektroninėmis priemonėmis. Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos sprendimo⁶³ 4 p. numatyta, kad <...nustatyti, kad dėl naujos privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių pasikeitimo deklaruojantys asmenys iki 2021 m. birželio 1 d. turi pateikti naują deklaraciją...>. Mokyklos direktorius, direktoriaus pavaduotojas pateikė pavėluotai privačių interesų deklaracijas (2021 m. lapkričio 17 d. ir 2022 m. sausio 3 d.) du direktoriaus pavaduotojai ir kiti darbuotojai, kurie privalo šio įstatymo nustatyta tvarka deklaruoti privačius interesus, privačių interesų deklaracijas pateikė tik audito metu (2022 m. kovo 17 d. ir 18 d.).

Dėkojame už malonų bendradarbiavimą ir geranorišką reagavimą į Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos pareikštas pastabas ir pasiūlymus.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

Vyriausioji patarėja

Stasė Čeponienė

⁶³ Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos 2020 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. KS-176 „Dėl privačių interesų deklaracijos formos bei jos pildymo, tikslinimo, papildymo ir pateikimo taisyklių patvirtinimo“ (aktuali redakcija).

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Eil. Nr.	Rekomendacija	Priemonės ir veiksmai rekomendacijai įgyvendinti	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)	Už rekomendacijos įgyvendinimą atsakingas darbuotojas
1	2	3	4	5
1.	Išlaidas paskirstyti vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonominės klasifikacijos reikalavimais (ataskaitos 1.1 p.).	Bus įgyvendinta vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių biudžetų išlaidų ekonominės klasifikacijos reikalavimais	Iki 2022 m. liepos 15 d.	Vyr. buhalteris
2.	Biudžeto vykdymo aiškinamąjį raštą rengti vadovaujantis finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis (ataskaitos 1.5 p.).	Bus įgyvendinta vadovaujantis Finansų ministro patvirtintų žemesniojo lygio biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymo taisyklėmis	Už ketvirtį iki 2022 m. balandžio 15 d. Metinį iki 2023 m. sausio 31 d.	Vyr. buhalteris
3.	Užtikrinti, kad Mokyklos metų pradžios esantis įsiskolinimas (mokėtinų sumos) būtų ne didesnis už metų pabaigos įsiskolinimą (ataskaitos 1.6 p.).	Bus įgyvendinta vadovaujantis valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo nuostatomis	Iki 2023 m. sausio 31 d.	Vyr. buhalteris
4.	Teisingai priskaityti nusidėvėjimo sąnaudas, užtikrinti, kad veiklos rezultatų ataskaitoje duomenys apie amortizacijos ir nusidėvėjimo sąnaudas, būtų pateikti korektiški (ataskaitos 2.2 p.).	Nusidėvėjimo sąnaudos bus pateiktos teisingai, kai ilgalaikis turtas bus teisingai priskirtas pagal turto grupes ir nusidėvėjimo normatyvus	Iki 2023 m. kovo 15 d.	Vyr. buhalteris
5.	Pinigų srautų ataskaitoje teisingai teikti duomenis apie gautas finansavimo sumas (ataskaitos 2.4 p.).	Pinigų srautų ataskaitoje duomenys apie įsigytą ilgalaikį turtą bus teikiami pagal finansavimo šaltinius	Iki 2023 m. kovo 15 d.	Vyr. buhalteris
6.	Sutvarkyti buhalterinėje apskaitoje ilgalaikio turto apskaitą, kuri atitiktų Nekilnojamojo turto registro duomenis (ataskaitos 3.1.1 p.).	Buhalterinėje apskaitoje ilgalaikio turto apskaita bus sutvarkyta pagal Nekilnojamojo turto registro duomenis	Iki 2023 m. kovo 15 d.	Direktorius, Vyr. buhalteris
7.	Nekilnojamojo turto registre užregistruoti patikėjimo teise visą nekilnojamąjį turtą (ataskaitos 3.1.2 p.).	Užregistruoti patikėjimo teise visą valdomą turtą nekilnojamojo turto registre	Iki 2022 m. gruodžio 31 d.	Direktorius
8.	Spręsti klausimą dėl veikloje nenaudojamo pastato – vaikų darželis (31/100 pastato dalis unikalus Nr. 3698-4015-0010) apskaitos ir perdavimo Savivaldybės administracijai (ataskaitos 3.1.3 p.).	Kreiptis į savivaldybės administraciją dėl nenaudojamo pastato perdavimo savivaldybės administracijai patikėjimo teise valdyti, naudoti ir juo disponuoti	Iki 2022 m. gruodžio 31 d.	Direktorius
9.	Perskirstyti ilgalaikį materialųjį turtą į teisingas turto grupes, peržiūrėti nusidėvėjimo normatyvus ir perskaičiuoti nusidėvėjimo sumas, visam	Ilgalaikis turtas bus perskirstytas į teisingas turto grupes ir perskaičiuotos nusidėvėjimo sumos	Iki 2023 m. kovo 15 d.	Vyr. buhalteris

	nenudėvėtam ilgalaikiam materialiam turtui skaičiuoti nusidėvėjimą (ataskaitos 3.1.4 p. ir 3.1.5 p.).			
10.	Spręsti klausimą dėl dokumentų parengimo, kurie reikalingi rekonstravimo ir statybos darbų užbaigimui, bei buhalterinėje apskaitoje turtą iš nebaigtos statybos perkelti į atitinkamą turto grupę (ataskaitos 3.2 p.).	Buhalterinėje apskaitoje turtas iš nebaigtos statybos bus perkeltas, kai buhalterija gaus atitinkamus dokumentus	Iki 2023 m. kovo 15 d.	Direktorius, Vyr. buhalteris
11.	Atliekant metinę inventORIZACIJĄ vadovautis inventORIZACIJOS taisyklėmis (inventORIZACINIUS aprašus sugrupuoti į buhalterines sąskaitas (balansines ir nebalansines), maisto produktų ir nepanaudotų numeruotų blankų inventORIZACIJĄ atlikti kas ketvirtį) (ataskaitos 3.3 p.).	Bus įgyvendinta vadovaujantis Vyriausybės nutarimu patvirtintomis inventORIZACIJOS taisyklėmis	<i>Maisto produktų ir nepanaudotų numeruotų blankų inventORIZACIJA bus atlikta iki 2022 m. balandžio 20 d. ir vykdoma bus kiekvieną ketvirtį.</i> <i>Metinė inventORIZACIJA iki 2023 m. kovo 1 d.</i>	Vyr. buhalteris
12.	Teisingai buhalterinėje apskaitoje skaičiuoti sunaudotų atsargų (degalų) kiekį, užtikrinti, kad faktinis degalų kiekis atitiktų buhalterinius duomenis (ataskaitos 3.4 p.).	Buhalterinėje apskaitoje sunaudotų atsargų (degalų) kiekis bus apskaitomas pagal faktinį degalų kiekį	Iki 2022 m. balandžio 20 d.	Vyr. buhalteris, Apskaitininkas
13.	Pajamas už darbuotojų maitinimą teisingai registruoti buhalterinėje apskaitoje, kontroliuoti, kad visi darbuotojai už maitinimą susimokėtų laiku (ataskaitos 3.5 p.).	Pajamos už darbuotojų maitinimą buhalterinėje apskaitoje bus registruojamos kaip nepagrindinės veiklos pajamos ir nuolat kontroliuojamas darbuotojų už maitinimą sumokėjimo terminas	Iki 2022 m. liepos 15 d.	Vyr. buhalteris
14.	Darbo sutarčių pakeitimus (papildymus) atlikti teisingai (ataskaitos 4.3 p.).	Tinkamai atlikti darbo sutarčių pakeitimus (papildymus)	Nuolat 2022 m. balandžio 20 d.	Raštvedys
15.	Registruoti atskirose balansinėse sąskaitose apskaičiuotų atidėjinių ir socialinio draudimo nuo atidėjinių sąnaudas, ligos pašalpos sąnaudas priskaityti laiku ir teisingai (ataskaitos 4.4.1 p. ir 4.4.2 p.).	Atidėjinių sąnaudas bus priskaitytos atskiroje balansinėje sąskaitoje. Ligos pašalpos sąnaudos bus apskaitomos vadovaujantis Buhalterinės apskaitos įstatymu	Iki 2023 m. kovo 15 d. Iki 2022 m. liepos 15 d.	Vyr. buhalteris
16.	Spręsti klausimą dėl neteisingai apskaičiuoto ir išmokėto darbo užmokesčio (ataskaitos 4.4.3 p.).	Darbo užmokestis bus skaičiuojamas vadovaujantis Valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatyme	Iki 2022 m. liepos 15 d.	Direktorius, Vyr. buhalteris

		nustatytu koeficientu. Darbuotojui bus perskaičiuotas darbo užmokestis dėl suteiktų kasmetinių atostogų dalies.	2022 m. balandžio 20 d.	
17.	Patikslinti tvarkų aprašus ir taisykles, kad atitiktų teisės aktų reikalavimus (ataskaitos 5.2 p.).	<u>Pakeisti, papildyti, tvarkos aprašus:</u> Darbo laiko apskaitos žiniaraščio pavyzdinės formos ir jo pildymo tvarką; Tarnybinių komandiruočių tvarkos aprašą; Vidaus kontrolės politikos aprašą; Germanišchio pradinio ugdymo daugiafunkcio centro maitinimo organizavimo valgykloje tvarkos aprašą; Inventorizacijos taisykles; Parengti ir patvirtinti paramos lėšų naudojimo tvarką; Vadovaujantis Finansinės apskaitos įstatymu parengti Finansinės apskaitos politiką	Iki 2022 m. rugpjūčio 31 d. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. Iki 2022 m. balandžio 20 d. Iki 2022 m. balandžio 20 d. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. Iki 2022 m. gruodžio 31 d.	Direktorius, Apskaitininkas Direktorius, Vyr. buhalteris Direktorius, Vyr. buhalteris Direktorius Direktorius, Vyr. buhalteris Direktorius, Vyr. buhalteris Direktorius, Vyr. buhalteris
18.	Užtikrinti, kad Mokyklos viešieji pirkimai būtų rengiami laikantis Viešųjų pirkimų įstatymo reikalavimų (ataskaitos 6.1 p.).	Visas raštu ir žodžiu sudarytas sutartis viešinti CVP IS. Atnaujinti pasibaigusias paslaugų pirkimo sutartis. Skelbiant viešą konkursą dėl pardavimo automato pastatymo ploto nuomos, kreiptis į savivaldybės administracijos direktorių dėl nuomos sąlygų patvirtinimo	Nuolat Iki 2022 balandžio 30 d. Iki 2022 m. balandžio 30 d. Iki 2022 m. rugpjūčio 15 d.	Ūkvedys, Viešųjų pirkimų komisija Ūkvedys, Viešųjų pirkimų komisija Direktorius, vyr. buhalteris, apskaitininkas

1–2 lentelės stulpelius užpildo Savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos darbuotojai, atlikę auditą;

3–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas.

PRIEDAS

Audito ataskaita
„Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos
Finansinis (teisėtumo) auditas“
priedas Nr. 1

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas – įvertinti Biržų Kaštonų pagrindinės mokyklos, 2021 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones, įvertinti turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Biržų Kaštonų pagrindinė mokykla .

Audituojamas laikotarpis – 2021 metai.

Auditas atliktas vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Tarptautiniais audito standartais, Tarptautinės aukščiausiuojo audito institucijų standartais, Valstybės kontrolės parengtomis metodikomis ir kitais teisės aktais.

Auditas atliktas siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
- biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3);
- žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).

Įvertinome Mokėtinų sumų ataskaitą⁶⁴ pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis.

Audito apimtis ir metodai		
Audituotos finansinės ir vykdymo ataskaitos	metinės	- Finansinės būklės ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
	biudžeto	- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
		- Pinigų srautų ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
		- Grynojo turto pokyčių ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
		- 2021 m. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas su priedais;
		- 2021 m. Direktorius veiklos ataskaita;
		- biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti, ataskaita (forma Nr. 1) pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
		- biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo ataskaita (forma Nr. 2) pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis;
		- biudžeto išlaidų plano vykdymo pagal programas ir finansavimo šaltinius

⁶⁴ Forma patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-417 „Dėl valdžios sektoriaus subjektų apskaitos duomenų teikimo Finansų ministerijai ir skelbimo taisyklių patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

	ataskaita pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis (forma Nr. 3); - žemesniojo lygio biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas pagal 2021 m. gruodžio 31 d. duomenis (toliau – aiškinamasis raštas).
Kiekybinis reikšmingumas	Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai: - 1,5 proc. visų skirtų asignavimų, tai sudaro 18,9 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos. - 1,5 proc. Mokyklos turto vertės, tai sudaro 25,14 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
2021 m. pradžios ir pabaigos turto, finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	2021 m. pradžioje turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likutis 1689,72 tūkst. Eur, 2021 m. pabaigoje – 1676,02 tūkst. Eur.
2021 m. pajamos ir sąnaudos	Įstaiga gavo 1465,54 tūkst. Eur pagrindinės veiklos pajamų ir 1,14 tūkst. Eur kitos veiklos pajamų. Patyrė 1466,14 tūkst. Eur sąnaudų. Įstaigos sąnaudos viršijo pajamos 0,6 tūkst. Eur.
2021 m. biudžeto asignavimai	Įstaiga 2021 m. gavo 1260,8 tūkst. Eur asignavimų, panaudojo 1260,8 tūkst. Eur, iš jų 1074,0 tūkst. Eur darbo užmokesčiui ir socialiniam draudimui.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2021 m. ataskaitų rinkinio duomenys	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšmingo iškraipymo rizika.	Atlikus veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys: pajamos, sąnaudos, turtas, įsipareigojimai. Šiose srityse, išskyrus sąnaudas, reikšmingo iškraipymo rizika nenustatyta. Dėl neteisingai priskaitomų nusidėvėjimo sąnaudų, negalime patvirtinti nusidėvėjimo ir amortizacijos nusidėvėjimo sąnaudų 72,9 tūkst. Eur.
Pajamų sritis	Atrankos būdu įvertinome pajamų pripažinimą ir įvertinimą ir su jomis susijusių gautinų sumų registravimą (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Sąnaudų sritis	Atrankos būdu įvertinome: sąnaudų, su jomis susijusių mokėtinų sumų ir piniginių lėšų pripažinimą ir registravimą (ar tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos buvo patirtos, pagrįstumą, tikrumą, užregistravimą teisinga verte); su sąnaudomis susijusių įsipareigojimų ir piniginių lėšų registravimą laiku, teisinga verte, atitinkančia pagrindžiančiuose dokumentuose nurodytas sumas; atvaizdavimą tinkamuose ataskaitų straipsniuose.
Turto sritis	Įvertinome turto inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome turto įsigijimo, nusidėvėjimo ir nuvertėjimo, perdavimo, nurašymo ūkinių operacijų registravimą apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Įsipareigojimų sritis	Įvertinome įsipareigojimų inventorizacijos atlikimo tinkamumą. Taip pat atrankos būdu įvertinome įsipareigojimų ūkinių operacijų registravimą

	apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).
Bendras ataskaitų rinkinio vertinimas	Patikrintas taikomų apskaitos metodų tinkamumas ir apskaitinių vertinimų bei susijusių vadovybės atskleidimų pagrįstumas. Patikrintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų VSAFAS reikalavimus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių sudarymo taisyklių reikalavimus.
Įstaigos lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2021 metais teisėtumas	
Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos sritys, kuriose egzistuoja reikšminga neatitikties rizika.	Atlikus audituojamo subjekto veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatyta svarbiausia ir rizikingiausia audito sritis – darbo užmokesčio nustatymas, įsigaliojus Valstybės ir savivaldybės įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymui, darbo santykių reglamentavimas pasikeitus Darbo kodeksui. Įvertinome: – darbo apmokėjimo sistemos nustatymą įstaigoje pagal Darbo apmokėjimo įstatymo nuostatas; – darbuotojų pareigybių priskyrimą tinkamiems pareigybės lygiams ir profesijos kodams, pareigybių aprašymų tinkamumą; – pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų nustatymo; – darbuotojų, atliekančių pagrindines ir papildomas funkcijas, darbo santykių įforminimą ir kt.
Išlaidų sritis	Vertinome darbo užmokesčio skaičiavimo ir mokėjimo, prekių ir paslaugų pirkimo, kitų išlaidų panaudojimą.
Turto sritis	Vertinome, ar įstaigos turtas įsigyjamas ir registruojamas, naudojamas, nurašomas teisės aktų nustatyta tvarka

Audito duomenų rinkimo ir vertinimo metodai

Eil. Nr.	Metodai	Tikslai
1.	Duomenų rinkimo ir informacijos šaltiniai: teisės aktai ir kiti dokumentai reglamentuojantys įstaigos veiklą (įstatymai, nutarimai, taisyklės, nuostatai ir kt.); Įstaigos dokumentai (finansinė atskaitomybė, taisyklės, įsakymai ir kt.); Savivaldybės tarybos sprendimai, statistiniai duomenys ir kt.	Susipažinti su teisės aktais reglamentuojančiais įstaigos veiklą.
2.	Dokumentų peržiūra – nagrinėjome viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymą, Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimus, įstaigos direktoriaus įsakymus susijusius su įstaigos veikla ir kt. teisės aktus.	Nustatyti ar įstaiga vadovaujasi teisės aktais, reglamentuojančiais įstaigos veiklą, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų sudarymą ir tvarką. Teisės aktai ir jų atitiktis.
3.	Pokalbiai su įstaigos direktoriumi, ūkvedžiu, vyr. buhalterė, apskaitinike, raštvede.	Išsiaiškinti: - ar visas Mokyklos nekilnojamas turtas, užregistruotas buhalterinėje apskaitoje ir nekilnojamojo turto registre; - ar teisingai atliekami darbo sutarčių

		pakeitimai (papildymai); - kaip buhalterinėje apskaitoje apskaitomas kuras (degalai).
4.	Duomenų analizė: <ul style="list-style-type: none"> - įstaigos vidaus dokumentų (vidaus tvarkos taisyklių, direktoriaus įsakymų ir kt.) analizė; - darbuotojų darbo grafikai, darbo laiko apskaitos ir darbo užmokesčio mokėjimo žiniaraščiai; - paslaugų teikimo ir prekių pirkimo sutartys; - 2021 m. inventorizacijos dokumentų analizė. 	Išsiaiškinti: <ul style="list-style-type: none"> - ar įstaigos vidaus dokumentai atitinka galiojančių teisės aktų reikalavimus; - ar darbo užmokestis skaičiuojamas pagal galiojančius teisės aktus; - ar visos viešojojų pirkimų sutartys paviešintos CVPIS; - ar metinė inventorizacija atlikta vadovaujantis Inventorizacijos taisyklėmis.
5.	Anketavimas informacijos rinkimas, pateikiant klausimynus: <ul style="list-style-type: none"> - dėl įstaigos veiklos ir organizacinės struktūros, - apskaitos sistemos, - vidaus kontrolės aplinkos ir procedūrų, - informacinių sistemų vertinimo, - susijusių šalių, apgaulės ir korupcijos rizikos vertinimo. 	Ivertinti įstaigos veiklą.
6.	Patikrinimas Metinės inventorizacijos duomenų patikrinimas	Nustatyti metinės inventorizacijos duomenų atitiktį su apskaitos duomenimis.